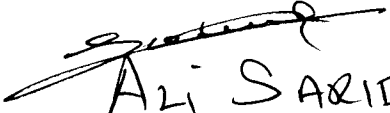
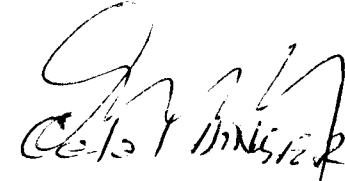

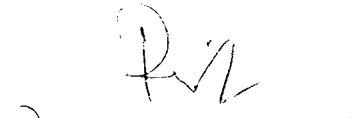
Hidroelektrik Santrallerinin (HES) çevresel, iktisadi ve toplumsal etkilerinin araştırılarak olumsuz etkilerinin önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini saygılarımızla arz ederiz.

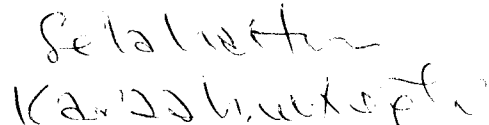
Saygılarımızla

Ali SARIBAŞI
Gaziantep M. Meclisi

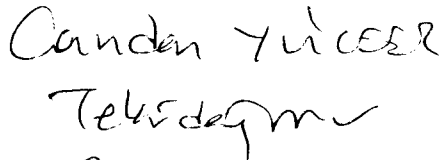

Celal İMRE
İstanbul M. Meclisi

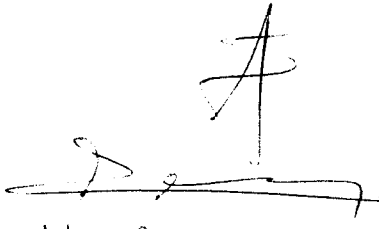

Dr. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

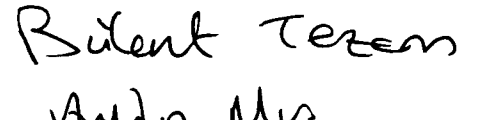

Ramiz TOPAL
Antalya M. Meclisi

Selahattin KARADAŞLI
Giresun M. Meclisi

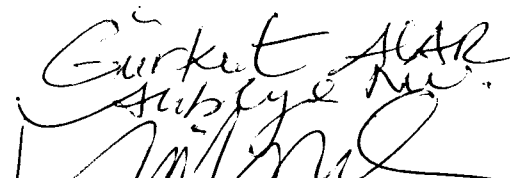

Hilmiye HACIOĞLU
İzmir M. Meclisi

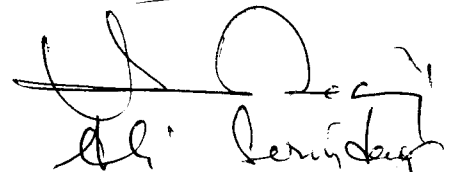

Candan YÜCESEL
Tekirdağ M. Meclisi

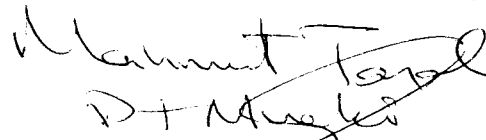

Haydar ALAN
Kocaeli M. Meclisi

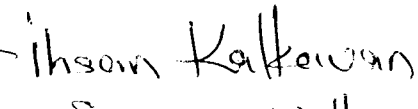

Bülent TÖZÜM
Aydın M. Meclisi

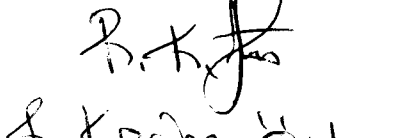

Osman AYDOĞAN
Aydın M. Meclisi
Xanlık Sarıtaş
Balıkesir M. Meclisi

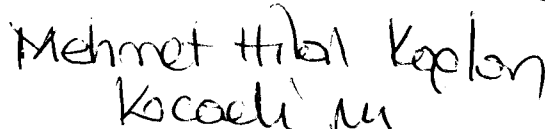

Gürküt AKAR
Samsun M. Meclisi

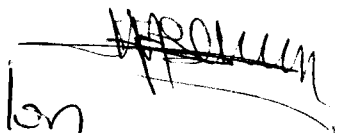

Ali SERİNDAG
Giresun M. Meclisi

Mehmet TOPAL
Diyarbakır M. Meclisi

İhsan KALKAVAN
Samsun M. Meclisi

R. Kerim ÖZER
Burdur M. Meclisi

Mehmet Hilal KAPLAN
Kocaeli M. Meclisi

H. KALKAN
İzmir M. Meclisi

1001 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

Son 11 yılda, enerjide dışa bağımlı olduğumuz ve suyun boşa aktığı gibi gerekçelerle ülkemizdeki bütün akarsular doğru düzgün çevresel etki değerlendirmesi yapılmadan ranta açılmış, suyun kullanım hakkı özel şirketlere verilmiştir. Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın verilerine göre, Türkiye'de kamu ve özel sektör tarafından işletilmekte olan 379 adet Hidroelektrik Santrali bulunmaktadır. Halen 5'i DSI tarafından olmak üzere toplam 209 adet HES inşaatı devam etmektedir. 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında özel sektör tarafından yapımı planlanan HES projesi sayısı ise 1050'dir. HES projelerinin yüzde 71'i, çevre için en önemli unsurlardan biri olan Çevre Etki Değerlendirmesi'nden (ÇED) muaf tutulmaktadır. ÇED Yönetmeliği gereği, kurulu gücü 25MW ve üzeri olan nehir tipi santraller Ek-1, kurulu gücü 0,5 MW ve üzeri olan nehir tipi santraller Ek-2 listesinde yer almaktadır.

Ek-1 listesinde yer alan HES projeleri için ÇED süreci bir koşulken, Ek-2 listesinde yer alan HES projeleri için "Proje Tanıtım Dosyası" hazırlanır ve ÇED'in gerekli olup olmadığına karar verilir. Sonuç olarak, ülkemizde her HES projesi için ÇED süreci zorunluluk arz etmemektedir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nce listeleri yayınlanan HES projelerinin bazılarının kurulu gücü ile ilgili bilgi yer almamaktadır.

Ancak kurulu güç bilgisi mevcut olan HES'lere bakıldığında, Ek-1 listesinde olan ve ÇED sürecine tabi olan HES'lerin toplam HES'lerin sadece %29'u kadar olduğu görülmektedir. HES projelerinin %71'i için seçme-eleme kriterleri uygulanmakta ve ancak gerekli görülürse ÇED süreci başlamaktadır.

HES'lerde üretilen elektriğin taşınması için kurulan iletim hatlarının çevresel etkileri ve bu etkilerin bertaraf edilmesi, ÇED raporuna dahil edilmemektedir. Oysa iletim hatlarının kurulması süreci, başta bitki ve üst toprak katmanını olmak üzere alanda pek çok zarara yol açmaktadır. Ayrıca, HES yatırımları ve lisans verme süreçlerinde havza bazında bir planlama yapılmadığı için ÇED'ler de her bir proje için noktasal bazda ve tekil olarak gerçekleştirilmektedir.

Oysa ki, bir akarsu havzası içerisinde aynı dere üzerinde veya havzayı oluşturan farklı akarsu kollarında planlanan projelerin kümülatif etkilerinin ortaya konması gerekmektedir. "ÇED gerekli değildir" kararıyla yapımına başlanan bir HES projesinde, halkın bilgilendirilmesi ve katılımı süreçlerinin tamamen kapsam dışında tutulması, HES'lerin sosyal etkilerinin göz ardı edilmesine yol açmaktadır.

Öte yandan, 'boşa akması' denilen nehirler, 'su kütlesi taşıyan akarsu' olmanın ötesinde, canlı ve cansız varlıklarla bir bütün oluşturan ekosistem olup, içinde bulunduğu coğrafyaya hayat vermektedir. Nitekim göz ardı edilen bu doğal yaşam alanları nedeniyle Türkiye, Dünya Çevre Endeksi'nde 2006 yılında 133 ülke arasında 49. Sırada iken, 2012 yılında 132 ülke arasında 109. sıraya gerilemiştir.

Ayrıca Türkiye, biyo çeşitlilik ve yaşam alanlarını (habitat) koruma kategorisinde ise en zayıf ülkeler arasında yer almakta olup, 132 ülke içinde 121. Sıradadır.

Dolayısıyla mevzuattan dolayı çevresel etki değerlendirmesi yapılmayan, yapılsa dahi elektrik iletim hatları ve aynı akarsu üzerindeki diğer HES projeleri göz ardı edilerek yapılan ülkemizdeki Hidroelektrik santrallerinin çevresel, iktisadi ve toplumsal etkilerinin araştırılması ve olumsuz etkilerinin önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi ülkemizin geleceği ve insanımızın sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı açısından çok büyük bir önem arz etmektedir.